

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, Januárius 27dikén, 1824.

Jóniai Szigetek.

A' Corfui Ujság Dec. 20d. így szöll: „Sir Maitland Tamás Lord Fő-Biztos, kiscserével együtt, Ő Felségének the Martin nevezetű Korvetjén, mellynek Kapitánya Eden, ide ma érkezett-meg. Ő Exclja ezelőtt 14 nappal evezett-el Malthából, 's útjában Zante és Cefalónia szigeteit is meglátogató. — Ugyancsak ma következő Proclamatio is jelent-meg: „Maitland Tamás, Ő Felségének a' Jóniai egyesült Szigetekre nézve kinevezett Lord Fő Cancelláriusa. Bizonyos dolog, hogy Dec. 10d. és 12d. napjaiban Szanthe-Maura és Ithaca szigetein, néhány fegyveres görög hajók által, mellyeket, a' mint hallik, bizonyos Herczeg Maurocordato nevezetű személy vezérlétt, trutzszolván a' megismert Neutralitásnak principiumával, megbántván az egészet tárgyazó rendszabásokat, 's nem gondolván a' Népeknek jussaikkal, a' Jóniai birtoknak legnyilvánvalóbb megsértése történt. Melly-re nézve Ő Felségének Lord Fő Cancelláriusa Ő Exclja, azon igen kedvetlen helyheztesésben vagyon, melly szerint kéntelen megparancsolni, hogy a' feljebb nevezett két Szigetek a' Jóniai Státus' többi Szigeteire nézve, haladék nélkül 30 napi Contumacia alá vettessenek; 's a' Corfui egészségi Departement Felvigyázójának ezennel meghagyatik, hogy e' végre a' szükséges rendelkezéseket tegyemeg. — Nagyon fájlalja Ő Exclja azon kedvetlenségeket és veszteségeket, mellyek az efféle rendszabásból származni

fognak, 's ezen fájdalomra pedig annyival is nagyobb, minthogy olyan emberek-ről, kik azt állítják, hogy ön szabadságokért harcolnak, legkevesebbé lehetett feltenni, hogy az előbbeni történetek után, az Ő nagybritannia Felsége' kirekesztő védelme alatt lévő Jóniai Igazgatást veszedelmezethetnék ('s ha a' meglett dolog elhalgattatnék is), 's még részesévé is tennék azon iszonyatos vérontásoknak és kegyetlenségeknek, mellyek a' jelenvaló szerencsétlen háborúba keveredett felek' magokviselésének, több alkalmatosságokkal valának, oh fájdalom, tanúji. — Jelenvaló Proclamatio nyomtatassék ki görög és olasz nyelven, 's tétessék közönségessé.“ — A' palotából. Corfu, Dec. 20d. 1823. Ő Exclja, parancsolatjából: Hankey Fridrik, a' Lord Fő-Biztos' Titoknokja.

Spanyol Amerika.

Dél-Amerikai Carthagénai Ujság-levelek Oct. 23d. környülállásosan megírják Bolivárnak Limában Sept. elsőjén nagy pompával tartott bemenetelét. Ezután levéssel, n. m. Sept. 3d. és 10dik napjain a' következő két Decretum tétett közönségessé: „I. Peru kormányzó Congressusa, — melly minden lehető okos rendszabások által igyekszik elkerülni azon borzasztó gonoszokat, mellyek a' polgári hadból szoktak következni, különösen mikor külső ellenséggel kell hadat viselni, 's Praesidens Ő Excljában, Columbia' megtartójában, Bolivár Simon-

várakozásban valának, hogy ezen kulyakodókat, a' Londoni legnagyobb hírűekkel egybeazonlíthassák. A' híres Crib (a' kulyakodók' Seniora, 's Profeszszor e' mesterségben, mint a' mellyről könyvet adott ki) maga is megjelent, 's a' mennyire csak a' nép belátta, harsogtatá feleje becsülésének jelenségeit. Kisebb rangu kulyakodók is számosan jelenéck meg, hanem már ezek effele tiszteltetést nem tapasztaltak. — Szerdán reggelre még tömöttebb rendben jövének a' számtalan négyülésű szekerek, megrakodva a' legjelesebb személyekkel, 's ha ezen tenger újságkiváló népről teszen az ember ítéletet, bizvást elmondhatja, hogy Worcester körül száz mérföldnyi kerületben nem volt valamire való ember, ki honját elhagyván ezen néző-játékon meg nem jelent volna. Kúszdó helyül ugyan az a' táj választatott, mellyen a' lö-futtatások szoktak történni. Ennek közepette szekereknél fogva kerítettett körül valami egy negyedrészt mérföldnyi hely, hol a' játéknak végbe kelle menni. A' szekereken túl állások valának építve valami 30,000 ember számára, kik közül minden személy 10 Sillinget tartozott fizetni. Délben 12 órakor dugva tele valának mind a' szekerek mind az állások, 's illy helyezetben látni ennyi népet, valóban nem utolsó tekintet vala. 'S hogy a' szokott fogadások el nem maradtak azt könnyen el lehet gondolni, hanem Springhez jobban bízott a' Közönség, mert mikor ennek társa mellett egy fogadás történt, akkor az ő részére kétfő, három sőt négy is esett. — Elkézdődött végre a' harc. A' kulyakodók nagy gyorsasággal levetkeznek. Spring' teste jó karban volt, 's ő illy jól termett legénynek látszott lenni, hogy a' részére fogadóknak bizodalmat önthetett; de ellenfele is jó állapotban vala azonban. Sorsot vetettek a' kúsz-

dók, ki mellyik oldalról fogjon állást: 's a' sors Langánnak leve kedvező. A' nap ez idő szakaszhoz képest igen tisztan sütött. — Az elő egybemenetl két órakor 40 minutakor történt. A' kúszdók kezét adának egymásnak, 's ez meg lévén, Spring másfél minutáig gondosan vizsgálta ellenfelét, 's egyszer képen ütven, belőle először ereszt vért, 's ezzel fortélyal élven bal kezével, a' jobbal jót csapott ellenfele fejének bal oldalán (Bravo Spring!) Azonban az ellenfél magát igen ügyesen fedezé, annyira hogy még a' mestereknek kámulásokat is magára vonta. Hanem neki csak nem akart szolgálni a' szerencse, 's Spring úgy csapott bal karjával az ő jobb szemének, hogy az testét kiomlott. Ekkor mindenfelől javalló riadás hallatott Spring részére 's az ő mellette fogadók huszat ígértek Langán ellen egyre. Ez az egybebecsapás 9 minutáig tartott. Langánnak egész képe tele volt már kétfő foltokkal. — A' második egybemenettel kemény dőfést tett Langán a' Spring gyomrán, 's azt ez hasonló „szép“ ütéssel visszavonta Langán homlokán. De a' ki ezen zavarba nem jöven, 's visga szemmel tartván egy szempillanték ellenfelét, azon hirtelenében egy „jó“ bökést leve, 's azzal meg egy másat, hogy mindenfelől: Bravo Langánnal, egyebet hallani nem lehetett. Hanem csakhamar elégtételt vett magának Spring egy irgalmatlan csapással, mellyet egyenesen mért Langán fejének; 's ez az egybebecsapás 8 1/2 minutáig tartott. 's a' t. Illy formán szól a' jelentés egész végig, 's leírja környúlállásosan mint a' 45 egybebecsapásokat, mellyek ezek kúszdók között törtétenek. Minden adott és viszont kapott csapás és bökés gondosan és méter-szavakkal adaték abban elő, 's meddig tartott mindenik egybebecsapás, az is minutára 's negyed-minutára kúszmoz-

va, lelkesméretesen feljegyeztetik. — A' 44d. egybecsapással újra egybeszedé erejét Langan, úgy hogy a' mellette tett fogadások már szint' annyira hágtak, mint a' mellyek az előtt Spring részére tétettek. A' győztelelem kösleges kezdett lenni, 's egy előkelő néző azt mondá, hogy Langan meggyőzhetetlen, 's több csudát teszen mint embertől telhető, a' midőn azonban ötet egyszerre minden creje elhagyá; a' viadal' folytatásáról kéntelen vala lemondani, 's Spring leve a' győző. — A' menny kiadásához hasonló öröm kiáltozás hangoztatá ekkor a' levegőt a' nézők szájából; 's Spring, Lord Deerhust szekerén vitetett mintegy győzedelmi pompában haza! — Langan, szegény fejét igen rosszúl van, vérzópókat (nadályokat) kellett gyakran ízben reá rakni, mellyek enyhítették valamennyire fájdalmait, 's első szava is a' viadal' megújittatásáról volt. — Az iszonyú tolongásban több ember sebesített-még száznál. Kettő megholt, zúzott tagokkal 17-en vitettek a' Worcesteri ispotályba, mások pedig magános házakhoz. —

A' Courier jelenti Demeraryból Nov. 20dikáról, hogy Methodista-Missionárius Smith ellen (ki a' rabszolgák' fellázasztásával terheltetik) gyorsan folyik a' per, 's benne Nov. 24dikére már ítéletet várnak. Azt tartják, hogy ő ki fog végeztetni a' világból.

Spanyol Ország.

Párizsi Ujság-levelek szerint a' Hadi-Miniszter következendő frást bocsátott a' Granadai Fő Kapitányhoz: „Az Ūrnak Oct. 9d. költ hivatalos-leveléről, 's az ahoz mellékelt három rendbeli frásokról, mellyekből megtetszik, hogy Granadának királyi Hadnagya számos Gene-

rálstábbeli Tiszteket elküldött szolgálatjaikból, minthogy az önnvállalkozó ti Militziához tartozának, a' Király a' mi Ūrunk előtt megtettem jelentésemet. Ő Felsege azt végzé, hogy minden Katona, valaki önként vállalt szolgálatot a' nevezett Militziánál, már maga ezen környülállás miatt, szolgálatja ól bocsát, tassék-el, hogyha jelenvaló végzésnek híret meghalván, a' Fő-Kapitány előtt bé nem bizonyíthatja, hogy a' Sept. 16d. költ Decrétumban befoglaltatik.

Egy Cádixi Ujságban (neve el Diario Mercantil) melly Dec. 23d. költ, olvassuk, hogy: 1) Uj-Spanyol Országban Ojaca tartománya Jún. 4d. költ határozásánál fogva a' Mexicói Igazgatástól elvált; hogy: 2) Guadalaxara tartománya elszána magát, hogy a' Mexicói Igazgatást megismeri, hanem olly feltétellel, hogy az meg ne változtathassa azon Tisztviselőket, mellyeket a' nevezett tartomány nevezue-li; végre hogy: 3) a' Mexicói Congressus Apr. 14d. hozott Decrétumai szerint Május 16d. elvégzé, az Inquisitiohoz tartozó minden dolgoknak eladattatásokat; és hogy ottan Május 16d. a' papiros-pénz teljes folyamatban volt.

Madridből Jan 6d. indult tudósítások szerint, a' Király Gen. Lieut. Quesadát Madridi Hadi Kormányzóvá; Gen. Major Don Linánt pedig Ciudad-Rodrigói Kormányzóvá nevezte-le.

Ugyancsak Madridből ezen Jan. 4dikéig terjedő tudósításokat közlik a' francia Ujság-levelek: „A' Király megparancsolta, hogy a' Tribunalis Inquisitiohoz tartozó javaknak sérthetetlen megtartatások és egyenlő kormányzások végett, mellyekből néhány Cánonokok is fizettetnek, azoknak kormányza a' Status kincstárától elvétetiessék és fő Collector de Espaliosnak adattassék. — A' Financz-Miniszter tudtára adá az Ūrizet-Armada' Fő-vezérének Gen. Bourmontnak,

hogy Jan. első napjától fogva minden nehézség és késedelem nélkül ki fog szolgáltatni a' szükséges élelem a' nevezett Armada számára.

Franciaország.

A' f. h. 16d. költ Etoile szerint Gen. Guilleminot mint a' fényes Portához ki-nevezetetti Nagykövet Jan. végével indul Páulomba, hogy onnan Konstantinápolyba evezzen.

Gen. Morillo, a' Carthagenai Gróf Rochefortba megérkezett.

Bernard nevezetű Pénzkereskedő, kinek környúlalásai szerencsétlen speculatioji által megrongáltatának f. h. 10d. szobájába hívatá anyját azon szín alatt, hogy vele valami beszéde lenne, minelőtte legényét némelly reabizott dolgokban elküldötte, a' szolgát pedig kamarájába bécsukta volna. Bélépven az anya fijának szobájába, ez azonnal megragad két töltött pisztolyt, 's egyikkel előbb anyját, 's a' másikkal pedig magát agyon lövé. Azt beszéllik, hogy az anyját azért ölte volna meg, mert tartott tőle, hogy majd nyomorúságra fog jutni.

Egy példabeszéd azt tartja, hogy: „a' mit akar az ember, meg is teheti“ 's ezen példabeszédet az ifjú Mouron jelenen bizonysította a' közelébbi spanyol hadban. Ő úgy ment az Armadával Spanyolországba, mint Ispotálybeli számfelettvaló Al-tisztviselő, hanem elindulásakor azt mondá familiájának és ismerőseinek, hogy vagy úgy tér ismét vissza, mint Becsület-rend Vitéze, vagy pedig ötöt többé nem fogják meglátni. De említett helyeztetésében miként juthatna ő a' Becsület-rendéhez? A' Lorcái ütközetben a' Seborvosokhoz csatolván magát, azokkal együtt a' front után tűzbe ment. Látván ezt a' Katana-tisz-

tek, így szállának egymás között: miként merészel ide az ütközet helyére jönni amaz Ispotálybeli Tiszt? Ezen szempillantásban Mouron előtt, egy, halálos lövést kapott Dragonvos lebulak lováról. Mouron ennek lovat kantárszarán ragadja, a' halva elterült Dragonyostól elveszi kardját és sisakját 's béáll az első rendbe, 's éppen egybeesapást parancsolván a' vezérszó, ő is az ellenségre rohan, az ellenséges zászlótartót az a' mellette lévő két legénnyel együtt elfogja, 's a' zászlót, foglyaival egyetemben a' Dragonyos Regementhez viszi. Ezen tőle sem nem kívánt sem nem várt vitéztettét Mouron valósággal a' Becsület-rend' tagjává léve, 's ezen Rend' keresztjével ékesítettve tért vissza familiája' kelébe Calaisba.

Sardiniai Királyság.

Turinból f. h. 13d. így írának: „Victor Emanuel Királynak halála itten gyászharangozással jelentetett. 36 óra mulva halála után, teste a' Moncalierii kastélyból Turinba hozatott a' királyi palotába, 's itten királyi köntösbe öltöztetvén és az Annunciada-Rendel felékesítettvén a' Kápolnában kitétetett, hol az nap és más nap hét oltárnál szolgáltatnak Misék. A' királyi holttest holnap fog örök nyugalomra tétetni a' Sopergai templomba. Ő Felségek tegnap Moncalieribe mentek a' királyi özvegy' és familia' vigasztalására. A' gyászt hat hónapig fogja az Udvar hordani. — I Victor Emanuel Sardinának Királya 1759-ben született. Aostai Herczeg titlust viselt 1802-ig a' mikor testvér bátyja Károly Emanuel, az ő kedvéért a' koronát lette. Utóbb Victor Emmanuel' személyében történt 1814ben a' Sardiniai Monarchiának megújtatása. Ő maga 1821-ben a' koronát letette, 's minden jussait, ez idő sze-

rint uralkodó testvér öccsének Károly Felixnek engedte - által. Victor Emanuel leány testvérei valának azon két kir. Hercegaszszonyok, kik XVI. Lajos testvéreihz mentek férjhez, 's a' kik közül az Artoisi Gróf hitvesének fiai az Angoulemi kir. Hercege, és a' meghült Berry Hercege. Ausztriai M. Therésiaival való házasságából Victor Emanuelnak maradtak négy Hercegegiszszonyai, kik közül az idősbiket Fő Hercege Ferencz a' Modenai Hercege, a' másodikat Bourboni Lajos Infans, a' Luccai Örökös-hercege vették hitvesekül.

Pápa Státusai.

A' Diario di Roma nevezetű Ujságnak f. h. 14d. költ legújabb száma megnyugtató tudósításokat közöl Pápa Ő Szentségéről, kinek egészege' állapotja a' f. h. 8d. történt crisis után, annyira megjavult, hogy teljes helyreállítására nézve hiteles reménységet vagyón.

B é c s.

A' Wltschkovitz Uradalmat és egy Prágai házat magába foglaló nagy Lotterianak második húzása f. h. 24d. végbe ment. Az 5395d. sors nyerte a' Wltschkovitz Uradalmat; a' 71.350d. sors nyert 10,000 ftot; a' 81.882d. 5000 ftot.

(Vld. számű Ujságunkban a' 46d. lap' 2d. felén ugyan ezen most említett nagy Lotterianak első húzásabeli nevezetesebb számaint és nyeréseit közölvén, a' Lotteria' nevét megtévesztettük, 's e' helyett Iwoniczot és Wrocankat írtunk, mellynek húzására még később kerül a' sor.)

**Jan. 26d. a' Státus-papiró-
sainak közép-árrok:**

Státus Köttelező levele 5 pCtmal Conv. P. 84 7/8

Ugyan az 2 1/2 pCtmal — Sorvonásos Kötlet 1820-ról C.P. 127 Ugyan az 1821-ről 100f C. P. 109 1/5 Bizonyítás 1821d. Kötletéről 100 ftét C. P. — Bécs Városi Bankó Obligiátók 2 1/2 pCtmal 3q 13/16; 100 for. C. P. 249 7/8 for. V. Czban. 1 Bank-Actia 945 for. C. P. Ca. A: any —

**A Gabona négy fő nemeinek árrok
általjában Jan. 12d. — 17d.**

(Mérőjét garasra számlálva V. Czban.)

	Búza.	Rozs.	Árpa.	Zab.
Bécsben Jan. 13d.	119	74	54	42
— Jan. 17d.	126	70	52	42
Stocterauban Jan. 12.	110	73	54	32
Fischamenden Jan. 13. es 15d. —	63	41		31
Nagy Enzensdorffon Jan. 14.	113	67	46	32

Magyar Ország.

Jan. 21d. így szóllanak a' Hazai Tudósítások: „Pesten tegnap este öt óra tájban hosszas betegeskedése után meghalt Nagy Mélt. Gróf Nyitra-Zerdahelyi Zerdahelyi Pál Úr, Ő Cs. K. Felső-gének valóságos Kamarássa, belső titkos Tanácsos és Sz. István jeles Kenedének Kis-keresztes Vitéze, becses és jótévő életének 63d. esztendejében. Ifjúságotól fogva az országos dolgokra szánván magát, előbb ugyan a' felsőges Magyar Udvari Cancellariánál Concipista; utóbb a' Magyar kir. Kamaránál Secretarius; innen Felsőges József Császár alatt Győr és Mosony Varmegyék' Vice-Ispanja, midőn csak 23 esztendő volt. Vice-Ispanból a' Nagy Mélt. kir. Helytartó Tanácsnál Tanácsos lett, egyszersmind T. N. Esztergom Varmegyében az Administratori hivatal nagy buzgósággal és bölcsességgel folytatta. 1802-ben Gróli rangra, utóbb belső titkos Tanácsosságra emeltetett. Midőn végre szemel elgyen-

gülvén, látását teljesen elvesztette. Ezen állapotban pedig az isteni gondviselés által reámért sorsát, sok ideig oly erős szívvel, oly állhatatos béhességes türe-
ssel viselte, hogy abban egy jeles böles embernek, és nagylelkű Hereszténynek eleven példáját adná, és előbbeni érdemeit számtalan jótéteményekkel tetézné.“

„Jan. 15d. napján Mélt. Gróf Buzini Keglevics János Úr Cs. R. Kamarás, és T. N. Bars Vármegyének Administratora előülése alatt tartott a' régen várt Választó-gyűlés. Mennél inkább óhajtotta a' Nemesség ezen törvényes jussának gyakorlását, annyival számosabban jöttek-össze a' Státusok ezen Tisztválasztásra. A' tisztelt Administrator Úr jeles beszéddel nyitotta-meg az ülést, és a' felső rendelések szerint a' választás módját elintézte. A' voksok többsége szerint tehát választáltak: Első Vice-Ispánnak T. Nezei Boronkay János Úr; Második Vice-Ispánnak Tel. Sinfonyi Simonyi Dénes Úr.“

Az Egri-Csillagvizsgáló torony Praefectusa Nagytiszt. Tittel Pál Úr így ír a' Budai német Ujságban az új Üstökös-csillagról f. h. 10d: „Sietek tudtára adni az Úrnak némely dolgokat az új Üstökös-csillag' járásáról, melyet elsőben Jan. 6d. reggel, a' Herculesnek bal vállán β és δ csillagok között, csaknem a' déli térítő karikán vettem észre. Szabad szemmel való becslés szerint, mely azonban a' valóságtól nem igen fog különbözni, úgy találom, hogy 3 nap oltá éjszaki eltérése 6 grádussal nevedett, és egyenes felmenetele valami $1\frac{1}{2}$ grádussal fogyott. Ezen Üstökös-csillag ekkoráig azt az útát látszik tartani, melyet a' la Hire által 1698 ban észrevett és nyomozott Üstökös-csillag. Ha így 's illyen

sebességgel folytatja útját, nem sokára úgy fogjuk tapasztalni, mint Polus körül forgó csillagot, mely reánk nézve sem fel nem lép, sem le nem nyugszik. Új esztendőnk két nevezetes égi tüneményel kezdődött, folyamatjának első napján ugyanis a' déli lakosokra napfogyatkozást vout, most ellenben velünk mintegy kárpótlásul, szép Üstökös-csillagot csudáltat, mint az Isten végetlen mindenhatóságának új jelét.“

Fiscális Tel. Thaisz András Úr Pesten, 's több más személyek Jan. 5d. reggeli 5 $\frac{1}{4}$ óraker szabad szemmel látták már ezen Üstökös-csillagot.

J e l e n t é s.

Tablabiliró Döbrontei Gábor Úr, Vajda-Hunyad Várat, egykor a' nagy Hunyadi János lakhelyét Lorbátvizi Bája István Kapitány és Hunyad Vármegyeyi Tablabiliró Úrnak gyönyörű rajzolatja után nagy felárklus formában igen esinosan köbe metszeté. Egy színezett nyomtatványnak az ára 5 f. V. Cz., mellyel a' képet meg lehet rendelni jövő József napi Pesti vásárig Bécsben a' M. Kurir' Redactiójánál; Pesten Könyváros Eggenberger Úrnál.

Patika - eladás.

Debreczenben, a' piac közepén egy jó menetelű Patika eladódik folyó esztendő Április 24d. napjáig, addig szabad kézen is meg lehet venni, az eladására kirendelt Exmissió' hírével. Ha valaki írás által akar tudakozódni felőle, útasítatik helybéli Prokator Titt. Sinay Sándor Úrhoz, a' ki fog felelni környülálláson levelére.